

Rabarbra og asparges på veg

**GRØNSAKER.** Neste veke vil det dukke opp både norsk rabarbra og asparges i butikkane. Norsk asparges er populær blant forbrukarane, og også som det blir satsa stort på også på produksjonssida, ifølgje Landbruksdirektoratet.

Til veke kjem dei første buntane for sesongen til butikane. Direktoratet melder samtidig om at den norske tomatseongen er i startfasen, og at produksjonen vil auke i vekene framover.

©NPK



FOTO: MARIANN TYVETE

Uro for ferjedrifta langs kysten

**TRANSPORT.** Stadig færre reiarlag ønsker å vera med i konkurransen om å drifta ferjesteinane langs kysten. Samtidig dreg mange av ferjene på åra. Det er ein dårleg kombinasjon, meiner mange.

– Vi har ei viss kjensle av at det er ferd med å utvikla seg motpolendensar mellom ferjear-laga, seier fylkesrådmann Ottar Brage Gutlevik i Møre og Romsdal til NRK. Han meiner det er svært uheldig at det snart berre er to-tre reiarlag som konkurrere om tilboda.

©NPK

Frp sier nei til våpendirektiv

**VÅPEN.** Frp vil ikke godta endringene i våpendirektiv som EU forhandler om. Hvis forslaget blir vedtatt i sin nåverende form, vil det få dramatiske konsekvenser for det norske jakt- og skyttermiljøet, mener justispolitisk

talsmann Ulf Leirstein. Han viser til at pistolskyttere vil rammes av magasinkrav og ny regulering av halvautoma-tiske våpen. – Vi har allerede en streng våpenlov i Norge, sier Leirstein.

©NTB



Ulf Leirstein

FOTO: SHU JUELL RASMSEN

Store hotellplaner i Vøringsfoss

**QUALITY.** Selskapet EGD Property, som nettopp har kjøpt Quality Hotel Vøringsfoss i Eidfjord, har planar om å gjera hotellet til det ledande destinasjonshotellet på Vestlandet, fordelte Hardanger Fjellebad. Administrerende direktør i EGD Properties Tor Fredrik

Müller seier til avisa at han stortru på ei positiv utvikling både for hotell og bygdvotid som reise-mål. – Folk kjem til Eidfjord for å oppleve naturen i området. Vi ønsker å bli førstevalst som utgangspunkt for dette, seier han.

©NPK



Mer geiter i fjellet, takk: Geiter er allsidige drøvtyggere som holder med busker og kratt i fjellet.

FOTO: MARIANN TYVETE

\* KLIMA

# - Mer beitedyr kan redusere oppvarmingen

Gjengroing i den norske fjellheimen bidrar til global oppvarming viser ny studie. Beitedyr kan bidra til å begrense denne effekten mener forsker.

Vi vet at trær og vegetasjon binder CO<sub>2</sub>. Mindre omtale er det faktisk at de også bidrar til økt oppvarming. Nå viser en ny norsk studie at økt vegetasjon i den norske fjellheimen bidrar til temperaturøkning med opp til 1 grad i deler av året, der det vokser til med vegetasjon.

**Langre vekstsesong** Ifølge doktorgradsstipendiat Johanne H. Rydsaa ved seksjon for

på temperaturendringene sier Rydsaa og forklarer. – Høyere vegetasjon fører til lavere albedo, som fører til mer opptak av solstråling og bidrar til tidligere snøsmelting. Når snøen smelter raskere blir det lengre vekstsesong og mer vegetasjon som vil bidra til mer temperaturøkning. Dette kalles albedo-effekten, forklarer hun. – Forsteamanuensis ved Naturhistorisk museum i Oslo, Anders Bryn, har bidratt på studien. Han mener disse funnene viser at vi i større grad må fokusere på hvordan husdyrene kan bidra til å minske temperaturøkningen.

**For mye fokus på CO<sub>2</sub>**

– Det er veldig mye fokus på kullpromp, men lite fokus på hvordan beitedyrene for øvrig bidrar til å begrense klimaeffektene sier Bryn. Ifølge han bør funnene fra denne studien påvirke både oppfatningen og forvaltningen av husdyr i utmark. – Store deler av landet gror igjen, og flere studier viser at husdyr i utmark reduserer omfanget av gjengroing med busk og kratt i å begrense temperaturøkningen. Dette må veies opp mot andre klimaeffekter, for eksempel utslipp av metan, sier Bryn. Han ser få fordeler med gjengroingen. – For skogbrukeren som får

mer skog er det positivt, og for arter med skogen som habitat vil det være positivt med mer skog og kratt, men for arter knyttet til åpne fjellområder og kulturpåvirkede økosystemer, vil skogens framgang utgjøre en trussel. Ifølge tall fra Landbruksdirektoratet beitet 2 millioner sau, 249.000 storfe, 56.000 geit og 9.000 hester mer enn fem uker i norsk utmark i 2015. Beregninger gjort ved Norsk institutt for bioøkonomi viser at det er nok ressurser til å doble dette foruttaket. Da er beiting fra rein og ville hjortedyr tatt med i beregningene.

**Geita er mest effektiv** Bryn forklarer at det er kombi-

nasjonen av temperaturøkning og mindre utmarksbruk som har ført til mer busker og høyere tregrenser. Selv om trengrens flytter seg raskere enn skoggrensa, er det skogen som bidrar til mest oppvarming.



**TEMPERATURØKNING**

«Når snøen smelter raskere blir det lengre vekstsesong og mer vegetasjon som vil bidra til temperaturøkning.»

JOHANNE H. RYDAAA, DOKTORGRADSTIPENDIAT UIO

– Når trengrens kryper oppover vil ikke det bidra til like mye oppvarming som skogen gjør, sier Bryn, og forklarer. – Selv om skog binder karbon, er albedo-effekten langt mer betydningfull for klimasystemet i nordlige strøk, sier Bryn som mener dette indikerer en klar advarsel. – Stigende trengrens er et forvarsel på hva som venter oss av skoggrensenedringer 30–50 år fram i tid, sier Bryn. Han mener geit og villsau bør prioriteres for å minske disse effektene. – Geiter holder med busker og kratt, men villsau er også god, sier Bryn som mener storfe rasene som slippes i utmark bør velges bevisst. – I et klimaperspektiv bør storfe rasene som foretrekker busk og kratt fremmes innen landbruks.

**INGER LISE HAMMERSTRØM** inger.hammerstrom@natonen.no

BONDEBØRS

## Nye norske grønnsaker på vei inn i markedet

**Mens det minker på lagringsgrønnsaker, økes tilførselen fra veksthus. Rabarbra og asparges er nye varer fra fritland, som forventes å komme på markedet neste uke.**

Salget av rød og gul løk går bra, og det vil være lagringsvare tilgjengelig en god stund fremover. Det forventes stabile priser. For kål er det store lagertall. En del går til industri, men det forventes at det vil være kål på lager ut juni måned. Markedet suppleres med importert nykål.

Det er mindre kålrot på lager enn på samme tid i fjor. Det er tomt i Rogaland og Trøndelag, men det er fremdeles en del igjen på Østlandet. De som har igjen på Østlandet, distribuerer til Vestlandet og Trøndelag. Kvaliteten er god.

Salget av gulrot går godt, men det minker fort på lagrene. Noen har gått tomme, spesielt på Østlandet. Markedet har behov for tilførsel av importert gulrot. Sesongen for lagringsvare vil sannsynligvis være slutt om 2–3 uker. Prisen forventes å holde seg stabil. For knollselleri er det nå sesongslutt, og tollene er satt ned fra førskommende søndag. Nye varer som markedsføres førstkomende uke, er rabarbra og asparges. Det er stor etterspørsel etter – og stort satsing på – produksjon av norsk asparges.

Det nærmer seg sesongstart for norske salater, og enkelte typer vil være tilgjengelig fra slutten av april.

**LANDBRUKSDIREKTORATET**

Kr per kg	Måleritt/plantlag engrospris <sup>a</sup>	Engrospriser <sup>b</sup>		Vekt produsentpriser		
		2. halvår 2015-2016	UK 17 2016	ENDRING FRA UK 16	ENDRING FRA UK 17 2015	UK 17 2016
Ung okse, 250 - 325 kg kl. O2	58,70	59,50	-	+1,20	4898	-
Ung kyr, 200 - 225 kg kl. P	-	56,70	-	+1,20	4493	-
Kalk, 90 - 110 kg kl. O	-	59,60	-	+1,20	4655	-
Lam, 16,1 - 23,0 kg kl. O	69,60	68,90	-	-0,60	4599	-
Slaktgris, gruppe 8 kl. E	32,34	31,00	-	-0,50	24,56	-
Smalgris, 25 kg per stk3)	-	89,00	-	-30	-	-

1) Storfe er tatt ut av målerittsystemet. Prisen er derfor en plantlag gjennomsnittlig engrospris for 1. halvår 2016.  
2) Engrosprisen er knyttet til overskuddsområder på samme måte som målerittet for lam og gris, og plantlag engrospris for storfe. Imidlertid gjelder målerittene flere klasse og vektgrupper for de aktuelle dyreslag, slik at engrospris i tabellen ikke er direkte sammenlignbare med de aktuelle målerittene. I underskuddsområdene kan engrosprisen være inntil kr 1,00 høyere.  
3) Smalgrisprisen er en salgspris for helsegris.

Kilde: SLF, Seksjon markeds- og prisutvikling

VARESLAG	NOTERINGS-PRIS PRODUSENT UK 16	FORVENTET ENDRING I PRIS/PRODUSENT UK 17
Poteter	517	817
Mandjesjott	817	-
Agurker, stk.	775	-176
Kruspersille vh, storbunt	3.683	-
Urter, potte, 12 cm	1.234	-
Tomater	1.268	-
Tomater, klasse, 500 g	1.545	-
Tomater, cherry, 250 g	797	-
Rapsidlat, stk.	687	-
Crispysalat, 150 g pk.	1.245	-
Kepalakk, kg > 65 mm	652	-
Kepalakk, kg 50-65 mm	463	-
Rødløk, kg	853	-
Rødbeiter, kg	937	-
Andrebeter	1.395	-
Hvitkål	618	-
Kålrot	544	-
Gulrot, 1 kg flowpak	897	-
Gulrot, 10 kg vasket	777	-
Pastinakke	1317	-

Produktene registreres på tirsdag, men kan ved spesielle forhold endres gjennom uka. Prisen gjelder partvis levering av kl. 1 inntil emballasje, fritt levert engrosforhandler på vedkommende sted om inntil annet er nevnt. For de enkelte produkter og steder oppgis en produsentpris som er et avrundet middel av oppgaver fra flere engrosforhandlere på hvert sted. Alle priser oppgis i øre per kg eller anført tønet og eksklusive merverdiavgift.

**LANDBRUKSDIREKTORATET**